

مكتبة علي بن أبي طالب

غرة ربيع الآخر ١٣١٥

١٨ نجى سنة

جزء، عدد : ٦٧

علی کمال بکه

بچن نسخیه درج ایدیلان مکتوبکرده « خدشه بخش . ایچون عرب و عجمک
دلانی آرماییکر دیمش ایدکر . بخش کله سیله یازیلان ترکیلره لسان عرب
ذاتاً قاریشه مز . بخش لفظی بزم عجمدن یغما ایدرک لسانزه مال ایتدیگمز کلامدن .
عجمده کی مدلولی ، معناسی ، حکمی ، قوتی نه ایسه بزدهده اویله . نه لفظی تبدله
اوغرامش ، نه معناسی دگشمش . بونکله یایدیغز ترکیلرده ذاتاً ترکیات فارسیه دن :
جان بخش ، صفا بخش ، حیات بخش ، عطا بخش ، کرم بخش گبی . یا خود اضافت -
فارسیه ایله قوللاندیغز بخش عاطفت ، بخش نعمت ، بخش مسرت گبی .

ترکجه مزدهده ایتمک ماده سیله ادا ایتدیگمز زمان پنه ایولک افاده ایتیمز ؟
(بؤ خطاسنی حسن نیته بخش ایدرک) عبارده سنده و « بخش ایلدم عطاسنی وجه -
عبوسنه » مصراعنده اولدینی گبی .

کله ایسه معلومدرکه (بخشیدن ، و بخشودن) مصدر لرندن صیغه امر در .
بخشیدن ایسه باغشلامق ، و ترسم ایلک معنالیسه در . بناء علیه (الم بخش)
(مصیبت بخش) (خدشه بخش) و یا (بخش الم) (بخش مصیبت) (بخش خدشه)
دینه مز . چونکه بخشاک مدلولی عطا اولمسنه گوره حاصل ترکیب مطلقاً لطف
افاده ایتلی در . فئالق عطیه صورتنده اعطا اولنمه جفی و بالعکس فئالقندن توقی
واحتراز لازم اولدینی محتاج تأمل دگلدز . حتی بخشاک عربجه مقابلی (عطا)
اولدینی ایچون شاعر یوقاریده کی مصراعده برده جناس معنوی یایمش . بناء علیه

بخشش عطادن بشقه برشی دگلدرد. او حالدہ مصیبت بخش ، خدشه بخش تعبیر لری
معناسر یعنی مقصود اولان معنایه مغایر دوشمزمی ؟ (بر حادثه الم بخشا) دیدیگمز
حالدہ الم باغشلا یچی اولان بر حادثه آکلا شلزمی . الم وکدر بخش اولسور
شیلردنمیدر ؟

سز ایسه ذاتاً کلماتک چوغالسی طرفدار یسکڑ . منحصر آ ایولک افاده ایتدکده
قوللا نیلان بر کلهبی ذوالوجهین بعض احبای زمانه گبی ، غین معنی ایله فالقده دخی
قوللا نغده نه فاندہ تصوّر بیوریلور بیلهم !

اما سز (غبار خدشه بخش زمان) یازده میه جقمشسکڑ . ذاتاً بؤ عبارده نک
معناسی اولسوده لطافتی یوق . واقعا اذواق والوان مناقشه کوتورمز قوی لاینلرک
دور سطوتندن برو عصردن عصره قومدن قومه انتقال ایده ایده بزه قدر واصل
اولمش قضایادن اولسنه نظراً ذوق وکیفکڑه مداخله به کیسهده بر حق تصوّر
اولنه مز . بنده بالطبع قاریشه م . فقط بای حاله بؤ عبارده ایله افاده مرام مطلوب
ایسه آتی مثلاً (غبار خدشه رس زمان) (غبار خدشه آور زمان) (غبار خدشهده
زمان) صورتلریله ده ایفا قابلدرد . حتی اسکی منشیلر مزک آنارینهده باقارسه کڑ
گوررسکڑ که . خدشه به دائما (رس) لفظنی الحاق ایله خدشه ایرشدیریچی ، خدشه
ایصال ایدیچی معناسنه وصف ترکیبی صورتنده قوللانمشلردرد .

(غم آلود) ترکیبته کلنجه : بوکا سفینه بلاغت ناخدر لری دگل . دریای فصاحت
شناور لری ستمکن سمایه قدر آب افشان اعتراض وثرادن ثریایه قدر باسط ابحات
اولسدر یسه بؤ کلهبی معنویانده استمالدن دستشوی فراغ اولوق المزدن گلز . بزم
مقتدر رمز ایکی لسان آرمسنده خط وصل حکمنده اولان قدمای بلغادر . آنلر
نصل قوللانمش ایسه لر بزه اویله قوللانیرز .

اوقشتی نشینان بلاغته بر طرفده تصادف ایدرسه کڑ سوبلیسکڑ که : کاهیجه
فورطنه لی هوالرده امواج مباحثک سرپندیسیله ایصالندجه ایلک یناشدقلری ساحلده

اوستلرینی ، باشلارینی قورتقم ایچون ماگیان آسا قوملره بولانسونلرده بزلره
اق صورتله ا عرض اندام ریک آلود ا ایلسونلر .
شمعی نفینک شو :

« بخت خواب آلودی بیدار ایتدی گویا خوابدن
نالہ دولاب چرخ آسیاب روزگار »

یتیمی دگرمن قریبہ سیله اویقویه بدل اؤنه بولایوبده بولاماجی یاپلم ؟
ایشته ادبای ایران (اویقو سر سمنی) محمور ، معناسته بر (خواب آلود) تعبیری
یایمشلر . ادبای ترکده بونی عیناً قبول واستعمال ایتمش .
حاصلی آلود کلمه سی مغزیاتده ، مادیاتدن زیاده مستعملدر : هذیان آلود ،
ریا آلود ، ستم آلود ، ظلمت آلودگی تعبیرلری بز ایجاد ایتدک ؛ حاضر بولدق .
دیه جک اولورسه ق کیمسه ناک خاطری غبار آلود اولمز صانورز .
« ایشته او قدردر اول حکایت
باقیسی کذاف بی نهایت »

ابوالضیاء توفیق

حاشیه

مدحت افندی حضرتلری بنده کُرک عربیله فارسی کلمه قارشیدیلمه حدت
بیوربورلر . ترکجه می ایسه هیچ چکه میورلر . شاید بؤ بحث دخی نظر نقاد
منقدانه لرینه ایلشور ایسه ایشینه مباحثه طویلہ بی انتاج ایدر دیه قورقرم .

✱

۶۶ نجی جزؤده نشر اولنان مکتوبکُرک (ادبای فضلامز) تعبیری سهو مرتب
اوله رق (ادبای فاضلانہ من) صورتنده دیزلمش اولدیغندن بوراده تصحیحی لازم
عد ایلدم .

